

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetuse ja talituse: Tallinn, Lai t. 39/41. Postkast 70. Telefon 9-28. © Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuu peale 60 marka. Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VII. aastakäik.

Neljapäeval, 25. märtsil 1926. a.

VII. aastakäik.

Jooksu taktikast.

Mida tuleb jooksmisel ja harjutamisel silmas pidada.

Dr. O. Peltzer, Saksa meister.

Iga taktiliselt saavutatud võit on kahekordselt hinnatav. Võit kergejõu- tikuks ei olene kunaski iseenesest puhtkehalistest omadustest, vaid tähtsal määral ka vaimlistest. Treeningukava ehitamises, mõistusepärase eluviisi läbiviimises ja lõpuks taktilises spordioskuses ilmutuvad sportlase vaimlised omadused.

Kehalise saavutusvõime tõstmise treeningut on küllalt kirjeldatud, nii et mul siinkohal ei ole tarvidust selle juures peatada. Taktika harjutamine on kehalise saavutusvõime arendamise kõrval vajaline igal sportlasel, kes suuremaid võite saavutada tahab. Minu vaatekohalt ei ole õige, et algajaid ja noorsportlasi võistlustest püütakse eemale hoida. Iga noor sportlane peab enne palju taktilisi kogemusi korjama, kui ta tõeliselt kindlaid tagajärgi võib saavutada. Kui tihti ei juhtu, et kehaliselt hästiarenenud sportlane võistluses ebaõnnestub väheste võistluskogemuste tõttu. On siiski ka ekslik arvata, et ainult hea taktikaga võib võite saavutada. Ükski taktika ei suuda üksinda põhjalikku treeningut, korralikku eluviisi ja võidutahet asendada. Kuid võistluses parimate vahel, ühejõuliste keskel, peab taktika vahedat relva tarvitama.

Üldmaksivad taktika reegleid ei ole võimalik püstitada. Igaüks peab isiklikult kogemusi korjama ja õige tunde omandama, kuidas võistlusjooksus ennast hoida. Ühtki üldiselt „õiget“ taktikat, mis igal vastaste nõrkuste kohaselt, võimalikult täpselt jaotada

Filosoofia doktor Peltzer juhib jooksu.

„Taktika on individuaal- ge võistlustaktika ainult siis tõus- sete omaduste arendamine ta võib, kui oma jõudu jooksumast.“

Võidutaktikast tuleb eraldada rekorditaktika, s. o. jooksu tempovõtmine aja peale. See on igal sportlasel sarnane. Reegli kohaselt ei tohi algust liiga kõva tormamisega võtta, kuid mitte ka liiga aeglaselt maa esimest poolt katta. Ikka peab jõukulutus terve jooksu kestvusel samaks jääma, püütakse võimalikult ühetasase tempoga kuni lõpuni jooksta, ilma et ka nii armastatud kuid vähetulusaid vahespurte ette võetaks. Peab siiski püütama viimastel meetritel enne finishti jõudu kord jooksu kiiruse tõstmiseks välja panna; väga tihti on aga just viimased 20—50 meetrit jõu ebakohase jaotuse tõttu jooksumis need, mis jooksuaega tuntavalt halvendavad. Niisuguseid jookse õieti sooritada, on ainult enese võimete põhjaliku tundmise tõttu võimalik. Rekordjookse ei ole üldiselt soovitatav sagedasti ette võtta; rahvuslistel motiividel on seda tarvis siiski vahetevahel teha. Nurmi, Hans Braun ja teised maailma suurjooksjad, olgugi et nad sagedasti rekorde püstitavad, ei jookse pea kunaski aja peale, vaid nende endi ütelnuste järel võidu peale, ja suursaavutused, mida nad püstitasid, tulid ainult võistledes tugevate vastastega.

Rekordjooksu oludest näeb juba iga jooksjärg, et õige võistlustaktika ainult siis tõus- sete omaduste arendamine ta võib, kui oma jõudu jooksumast.“

Juhannes Killipi viies Tartu kiri.

Tartu spordiselts Kalev saatis ühel heal päeval kõigile Tartu spordiorganisatsioonidele kirja, et vott, meie korraldame Tartu seltsidevahelised sise-kergespordi võistlused ja et muudkui tulge aga teie ja võistlege. Et auhinnad ja kõik puha. No aga eks need teised mehed, need Akadeemilise klubi mehed, ole nüüd Kaleviga tüüsi, „vakkorra lõpetanud“, nagu see tudengite kombe järele niiviisi peenelt öeldud on. Ja tuligi välja, et need suured sisevõistlused kujunesid Kalevi omavahelisteks sisevõistlusteks — kõigest kolm N. M. K. Ü. meest oli kah.

Muidu olid võistlused nagu ikka võistlused. Ainult kohtunikke oli vähem. 15 meetri jooksus võitis esimese eeljooksu Gern 2,4 sek.; teise Kitsing 2,7. Need stardid olid nii imelikud, et ühtelugu tuli tagasi kutsuda — enne kümnet korda ükski jooks lahti ei läinud. Niiviisi jah-tisid nad lõpujooksus kah, kuhu oli pääsenud Kitsing, Gern ja Michelson. Kitsing oli puha pikade pükstega — kui mina talle ütlesin, et aja ometi lõpujooksuski pikad maha, siis kostis ta, et pole... aga noh, mis ma niisugust omavahe-list asja räägin.

Noojah. Kits(ing) jooksis ikka pikis pük-ses ja sellegipärast tuli võitjaks. Aeg 2,6, seega punktipealt niisamasugune kui keskkoolide sise-võistluste aegki.

Siis tuli see pisikene jooks naistele.

Naisvõitlejaid oli tervelt kolm tükki (par-don, tervet). Enne paar starti varastati. Siis käis see lõpulik stardiplaks. Startijad tõmbu-sid peale plaksu nõksu tagasi, siis pistisid tak-tis punuma. Aga see jooks oli nii ühes rinnas, et isegi millimeetritega midagi poleks teha saa-nud — ühekorraga puudutasid kõik linti, ja Jumal ise teab kuidas need kohtunikud sealte selle esimese kätte said. Aga öeldi et: esimene Vindt, Tartu Kalev, aeg 3,5, teine Leetsi, kolmas Grünfeld, mõlemad kah Kalevist.

Needsamad kolm tütarlast pandi kah hooga kaugust hüppama. See oli jälle üks lustlik number. Põrand oli libe — võistleja hüppas hoolaualt ära, kukkus matile ja sõitis matiga tükis mõnikümme tsentimeetrit libedal põ-randal edasi. Kriidised kannajäljed jäid mui-dugi järele. Siis venitasid kohtunikuhärrad mati tagasi ja alles siis said tagajärje ära mõõta. Tagajärjed: 1) Leetsi 3,56; 2) Grün-feld 3,23; 3) Vindt 3,10.

Meeste hoota kõrguse hüppas Kitsing pik-kade pükstega oma traditsioonilise 1,35 — püsti latil olles. Rähna-poiss (see Elmar Rahn ikka) kes seal istus, ütles pärast, et kui see mees ka selle hoota kõrgushüppe ära õpiks, siis oleks meil meetervieikümne mehi. No mina ütlesin kah, et kui mees juba võrkpallis surudes mõne

kolme meetri kõrguselt palli alla lööb, mis ime siis see meeter viiskümmeend nüüd üle hü-pata on.

Aga no üks imelik ala on küll see hoota kõrgus. No kujutage endile ette — võistleja hüppab tervelt kolm korda ühe kõrguse üle, aga kohtunik ei loe! Njisugune asi juhtus siin. Keegi Lepik hüppas 110. Esimene kord hüppas lahedasti üle. Martin aga ütleb: ei loe! No miks — Kannad liikusid! Heaküll, mees hüppab teine kord. Jälle üle. Ei loe! Kolmas kord kah üle, jälle ei loe. No siis tuli mees ära.

Kõik muidu oli seal võistlusel päris kena, kui ainult publiku puudus maha arvata. Saal oli tühi nagu lõõts ja külm.

Meie Rahnaga ei tahtnud seal enam olla, võtsime N. M. K. Ü. Sassi kah kaasa ja läksime Girl-Reservide peole. Seal tantsisime, et sooja saada, kohe foxtrotti — Rahn tantsis Tallinna moodi, mina Tartu moodi. Kui temal üks ring sai ümber saali tantsitud, oli mul juba kaheksa ringi seljataga. (Kui ta neljasadat meetrit kah nii jookseks!)

Aga kõik, kes Rähna nägid, tulid ümber ja muudkui, et ouhh, kust sa siia said, kuidas nad su Tallinnast ära lasid?

Sealt peolt tulime meie nagu kunagi ühed „ontlikud“ spordimehed kell 12 ära. Juba Pih-kala ütleb, et korralikud eluviisid panevad spordimehel põhja alla. Nii lahkusime siis meiegi sealt peolt kell 12, sest siis oli peo lõpp. Enne seda tuli veel Kitsing sinna ja rääkis võistlusi, et Kink hüpanud kõrgust 1,63.

Ja siis veel, et tema, Kitsing, olla Tammele hoota kolmikus ära teinud ja ülepea heas vormis olnud, hoota kaugust teinud teine 2,95. Et kokku saanud neli esimest kohta. Ülepea olnud ühed väga lustlikud võistlused. Et tagajärjed lubanud Jakobson ise Spordilehele saata.

Nüüd avatakse varsti see uus Eesti staadion, mis Kadriorus, või Tallinna keeli Kadriorgus, laulupeoplatsile ehitatud. Näis missugune ta saab. Tartus ehitatakse kah Tamme linnaossa juba mitu aastat uut spordiplatsi nagu maad ja merd. (Need üheskondlikud tööd!) Ja imelik — seal platsil peetakse kah tänavu suvel seesinane suur Tartumaa laulupidu ära!

Nii, et meie kodumaa suuremad staadionid peavad kõik enne spordivõistluse mõneteist-kümnetuhande laulja poolt „sisselaudud“ saama. Või Jumal teab, võib olla on see üks linna-isade krihv, et enne laulupeo teevad — eks see rahvas sõtku siis selle platsi tasaseks ja lahtise liiva kinni ja kõik puha. Nii, et saab plats tasa-seks ja raha tuleb veel pealegi!

J-s K-p.

Jooksu taktikast.

(1. lehekülje järg.)

ja kasutada osatakse. Ainult kui vastane etteteatavalt nõrgem on, võib oma jõudu hoida ja lõpuspurdil teda maha jätta.

Tuntud Hans Brauni ja teiste „passi-mise taktikal“ on oma head küljed juhul, kui vastase lõpuspurt tugevam ei ole kui enesel. Kui vastane seda teab, püüab ta tempot omalpoolt rõhutada ja see viib asjaoluni, et häid aegu saavutatakse.

Passimisjooksu tugevus seisab selles, et oma närve hoitakse ja vastase närve, kes iga minut attaaki ootab, piinatakse. See tuleb eriti maksvusele, kui vastasest mõõdaspurditakse, kel siis enamasti enam närvijõudu ei ole mõõdaminejale järgneda. Suured vastased ei lase kunaski ette võtta mõõdaspurtimeist, vaid lähevad ise seda-võrd eest ära, et jälgija temaga ühenduse kaotab ja enam teda hästi kätte ei saa. Seepärast peab mõnikord, niipalju kui suudetakse, juba aegsasti tempo arenda-mise peale välja minema.

Kohasemat aega mõõdaspurtimeisiks on rakse anda. Enamasti on kasu-lik oma vastasest enne vii-mast kurvet mööda minna, kui see aga võimalik ei ole, kui teised konku-rendid tee suluvad, tuleb julgelt ka kurve

peal mööda minna, et vedajalt võimalust riisuda oma lõppevat jõudu lõpuspurdile jätta. Hea taktiline tarkus on vedades alati keset kurvet tempot pikaldada ja viimast jõudu lõpuvõistluseks koondada.

Jooksudes omaette jooksuteega, nagu 100, 200 ja 400 mtr., ei saa loomulikult nii palju taktilisi võtteid tarvitada, kui pike-mates maades. Siiski oleks ekslik arvata, et siin taktikat sugugi tarvis ei ole. Kiire, vastupidava vastasega näit. 400 mtr. jookstes, oleks eksitus teda sundida tera-vat algtempot võtma. Kui näit. jooksja saab sarnase mehe vastu minnes sisetee, ei tule püüda temaga ühekõrgusele jõuda, vaid tuleb hoida jõudu viimasele sirgteele; siis peab ka võimalikult suure kiirusega viimase kurve võtma, et varem temast sirgteele jõuda. Sama maksab ka umbes 100 ja 200 mtr. kohta, kuid see viiks siin-kohal pikale iga maa taktika juures pea-tuda.

Endastmõistetavalt ei seisa õige taktikajooksu harjutamine mitte selles, et võimalikult sagedasti iga-suguste vastastega võistelda, vaid peas-jalikult kiiruse harjutamises, kuna ilma kindluseta enesesse ja kiire spurdita ei aita ka hea tahtmine midagi.

Treeningus peab iga jooksja seepärast peale 50-meetriste jooksude ka pikemate maade seas vahe- ja lõpuspurte harjutama, sest ainult niiviisi omandatakse iga-suguse taktika tarvitamise kindlus.

Lõpuks olgu veel tähendatud, et jooksu eel iga jooksja hoolikalt endamisi jooksu taktilisi võimalusi kaalugu. Sagedasti on kasulik eeljooksudes hoopis teist taktikat tarvitada, kui lõpujooksus, arvestades ka sellega, et sellest harilikult ikka 3—4 meest finaali pääsevad. Vahel on vastu-pidiselt kasulik just vägeva eeljooksuga oma vastast ära hirmutada. Võistlusreisi-del juhtub sagedasti, et tuleb starti minna halva vormi juures. Seda ei tohi siiski välja paista lasta, sest sagedasti võib tä-hele panna, kuidas just võistluses mees julguse ammutab ja enese võimetest üle kasvab.

Kunaski ei tohi aga taktika-jooksja võistluses autuid võtteid tarvitada; mida ma siin tooma ei hakka, iga jooksja teab isegi mis jooksus lubatud on ja mis mitte. Taktiline jooks ei tohi võist-lust tooremaks teha, vaid peab seda peenendama, suur-sugustama.

Kergejõustiku sisevõistlused Tartus.

Tartu Kalev korraldas 21. märtsil seltside-vahelise kergejõustiku sisevõistluse, millest Kalevi ja NMKÜ. sportlased osa võtsid, kuna Aka-deemiline spordiklubi osavõtust keeldus.

Tagajärjed olid:

15 mtr. jooks: 1. Kitsing 2,6; 2. Gern, 3. Michelson, kõik Tartu Kalev.

220 mtr. jooks (5 ringi): 1. Michelson 41,6; 2. Laas, Tartu Kalev, 43,6; 3. Kogger, Tartu Kalev, 44,5.

Kõrgushüpe hoota: 1. Kitsing 1,35; 2. Tamm, Tartu NMKÜ., 1,30; 3. Brett, Tartu Kalev, 1,25.

15 mtr. jooks naistele: 1. Windt 3,5; 2. Leetsi; 3. Grünfeldt, kõik Tartu Kalev.

Kartuli jooks: 1. Michelson 33,9; 2. Laas 34,1.

Kaugushüpe hoota: 1. Kitsing 2,95; 2. Tamm 2,86; 3. Mark, Tartu NMKÜ., 2,64.

Kolmikhüpe hoota: 1. Kitsing 8,50; 2. Tamm 8,30; 3. Mark 8,06.

Kõrgushüpe hooga: 1. Kink, Tartu Kalev, 1,63; 2. Herm, Tartu NMKÜ., 1,55; 3. Michelson 1,50 (1,55).

Kõrgushüpe hooga naistele: 1. Windt 1,10; 2. Grünfeldt 1,05.

Kaugushüpe hooga naistele: 1. Leetsi 3,56; 2. Grünfeldt 3,23.

Ed. Jn.

Hoff — Osborne — Norton.

Knights of Columbus Club korraldas New Yorgi Madison Square Gardenis mitmevõistluse, milles Hoff esines Ameerika parimate kümne-võistlejate Osborne'i ja Nortoni vastu.

Alustati 60 yardi jooksuga, mille Hoff 6,6 Os-borne'i ja Nortoni ees võitis. Kuuli tõukas Nor-ton 13,95, Osborne 11,14 ja Hoff 10,08. Järgnevas kõrgushüppes nikastas Osborne jala ja katkestas võistluse. Tagajärjed: 1. Norton 1,87, 2. Osborne 1,83,5 ja 3. Hoff 1,75,5. 60 yardi tõkkejooksus lõi Norton Hoffi, kuid ajas seejuures 2 tõket maha ja tema jooks tühistati. Norton kaotas sellega 940 punkti. Teivas- ja kaugushüppes hiilgas selle jä-rel Hoff, püstitades uued siseilmarekordid — 4,13,9 ja 7,19. Lõpuks võitis veel Hoff 400 mtr. jooksu ajaga 56,8 ja tuli punktide kogusummaga 5885 Nortoni 4708 vastu võitjaks.

— Charles Hoff hüppas New Yorgis treenin-gul 7,37 kaugust.

— Jörgen Wehn on Norra uus hüppetäht. Ta on 17 aastane, ja hüppas hoota kõrgust 1,53 ja hoota kaugust 3,21.

— Jack Delaney lõi New Yorgis 4-dal roundil k. o. Mike Mc Tiguel, endise poolraskekaalu il-mameistri.

— Balti spordimänge kavatseb juulikuus kor-raldada Stokholmi spordiseltside koondus Trus-ten.

— Filip Johansson, rootsi läinud hooaja kuul-saim väravakütt, ei saa tänavu arsti keelul tre-neerida. Tal on nimelt kõrvahaigus.

Rahvusvahelisest jalgpallipoliitikast.

Võitlusest amatörimõiste ja Amsterdami olümpiaadi ümber.

Läinud aastal Praagas peetud kongressil tekkis rahvusvahelise olümpia komitee (IOC) ja rahvusvahelise jalgpalliliidu (FIFA) vahel teatud lõhe asjaarmastaja mõiste pärast, kuna Fifa otsuse vastu võttis, et asjaarmastaja mõiste defineerimine igal maal selle rahvuslase jalgpalliliidu eraasjaks jääb. See oli tingitud sellest, et Fifa eriliitude esitajate arvamised sarnaselt lahkumisevad olid, et nende vahel kokkuleppe sobitamise näis võimatu olevat. Kuna aga IOC'i oma kindlad põhimõtted on olümpiaadi korraldamisel, ja sinna niihästi professionaale kui ka varjatud professionaale osavõtma ei lubata, sai tõenäoliseks, et jalgpallivõitlused Amsterdami olümpiaadilt ära jäävad. See tekitas suuremat ärevust kõigis neis maades, kus jalgpallisporti alal asjaarmastaja põhimõttel tegutsetakse, ja kiirelt hakati abinõusid otsima olukorra lahendamiseks.

See oli läinud sügisel. Oktoobris selgus juba, et Rootsi, Belgia, Shveitsi, Soome, Ungari, Austria, Inglise, Walesi, Shoti ja Iiri jalgpalliliidud Fifa kongressi otsuse vastu võitluse alustamiseks on kokku leppinud ja enne Fifa järjekorralist kongressi 1926. aasta maikuu Roomas tahavad eelkongressi asjaarmastaja mõiste revideerimiseks Brüsselis kokku kutsuda. Nende arvates on mängijad, kes otseselt või kaudselt mängu eest tasu saavad, elukutselised. Inglise jalgpalliliidud ühes Austria ja Rootsiiga on seejuures n. n. absoluutse amatörismi pooldajad, kuna teised reisirahade, varustuse jne. andmist võimalikuks peavad.

Varsti saab teatavaks, et Inglismaa ainult nende maadega kavatab jalgpalli alal läbi käia, kes amatörimõiste tema nõuete kohaselt korraldavad ja Inglise seaduseandlase komisjoni — International Board'i kõrgemaks otsuseandjaks sel alal tunnistavad. Inglismaa tahab isegi oma üleilmalise jalgpalliliidu korraldada ja on kindel, et sinna peale Briti neljakliidu veel Lõuna-Aafrika, Kanaada ja Austraalia otsekohe sisse astuvad. Teise käredate otsuse teeb Saksa jalgpalliliit, kes kõigile professionaal meeskondadele keelab oma pinnal võitlemise ja puhas amatörismi pooldab.

Rootsi-Poola maavõitluse puhul läinud sügisel Krakovis leiab seal aset salajane jalgpallikonverents, millest Poola poolt dr. Cetnarovsky, Rootsi poolt Anton Johansson, Austria poolt Hugo Meisl, Tšecho-Slovakkia poolt Cejnar ja Itaalia poolt Mauro osa võtavad. Konverentsi resolutsioonid on jäänud teadmataks, kuid ääri-veeri mööda tuleb ilmsiks, et senine Fifa esimees Rimet (Prantsuse) ja sekretär Hirschmann (Holland) tahetakse kõrvaldada ja aktiivseid samme amatörimõiste korraldamiseks ette võtta.

Hugo Meisl, kes lähedases sõpruses inglise jalgpallijuhiga Walliga, ja Anton Johansson on asja peainitsiaatorid, kuid taktikalist kaalumistel leiavad nad kohasemaks, et Poola eeltööde tegemise enese peale võtaks. Poola teebki seda. Ta küsib muuseas ka meie jalgpalliliidult järele, mis seisukohal see asub. Eesti jalgpalliliit vastab, et tema nõus on International Board'i kõrgeimaks võimaks tunnustama, kuid soovib, et reisirahade maksimine, meeste varustamine jne. oleks lubatud.

Inglise mõju hakkab maksvusele pääsma. Fifa kapituleerib osaliselt IOC ees. Ta võtab vastu otsuse, et 1. oktoobrist 1925. a. arvates kõik mängijad, kes kaotsiläinud tööpäevade eest raha saavad, elukutselisteks loetakse. Selle peale diskvalifitseerib Belgia jalgpalliliit hulga oma internatsionaale, kes treeneritena tegutsenud on.

Vahepeal sünnivad Rootsis imelikud asjad. Johanssonile on tõusnud kõva vastuvool, kes leiab, et see arvatavasti isiklikes huvides tegutses ja ise tahab nähtavasti Fifa esimeheks saada. Rootsi jalgpalliliidu asemikkude kogu arvab, et soovivat on International Board'i kontinendil küll kõrgeimaks võimaks tunnustada, kuid ei leia tarvilikuks Brüsseli konverentsist osa võtta, kuna see võib Fifa täielise lagunemise esile kutsuda ja veel ehamäärasema olukorra luua. Johanssoni ei valita enam Rootsi jalgpalliliidu esimeheks, tema asemele saab selleks Carl Linde. Johanssoni tagandamiseks on veel teised motiivid: Kui Poola oma nimetatud küsimusega ka Daani poole pööras, ei annud see vastust, vaid avaldas ainult imestust, et niisugune vähetuntud jalgpallimaa nii suurte küsimustega askeldab. Sedasama arvab ka Norra. Et nüüd Rootsil mitte isoleeruda oma naabritest, tulukate traditsiooniliste maavõitluste ärajäämisega mitte ainelist kahju kannatada,

tuli Rootsil sõprus Poolaga ohvraks tuua. Ka Poola jäi nüüd tagasihoidlikuks ja tema seljatangant astus esile Hugo Meisl. Arvukates kirjades ja kirjutustes kaaluvamates jalgpallilehtedes seab ta nõude üles, et Fifale õigus antagu iga maa asjaarmastaja mõistet ja olusid kontroleerida. Tõuseb elav poleemika. Prantsuse, Belgia ja Austria lubavad ühes Inglismaaga Fifast välja astuda, kui Inglismaa põhimõtteid omaks ei võeta.

Aeg möödub ja Rooma kongress läheneb. Paar tähtpäeva, millele Brüsseli konverents määratud, mööduvad.

Viimaks määratakse kokkuleppel Brüsseli konverents 12.—14 märtsi peale. Päevakord seatakse järgmisena: 1. Olümpia komitee ja Fifa vastolude lahendamine. 2. Briti liitude väljaastumise ähvardus Fifast. 3. Jalgpallimängijate üleminek ühest riigist teise. 4. Kontrollabinõud varjatud professionalismi kõrvaldamiseks. 5. Rahvusvaheliste vahekohtunikkude valik ja kinnitamine.

28. veebruaril peavad Ungari, Austria ja Tšecho-Slovakkia nõupidamise, kus Hugo Meisl põhimõtted vastu võetakse. Sama teevad ka Skandinaavia riigid, kel 7. märtsil Hälsingborgis omavaheline konverents on. Koo on: Daani — L. Oestrup, Norra — R. Smedvik, Rootsi — A. Johansson, C. Linde ja G. Rubensson. Soome volitab telegraafi teel enese esitajaks A. Johanssoni. Võetakse vastu muu seas resolutsioonid: „Neli põhjariiki kahetsevad vormi, mille Fifa Praaga kongress vastu võttis, kuna ta arusaamatusi toob, ja avaldavad arvamist, et International Board on kõrgeim võim kõigis määruste küsimustes,“ ja „Varjatud professionalismi vastu võitlemiseks tunnistavad tarvilikuks Fifa vahelesegamist.“ Esitaja saatmist Brüsselisse ei otsusta siiski Skandinaavia riigid, esmalt tahab sinna minna eraalgatusel A. Johansson, kuid ka tema ei lähe. Ka Poola, tulisem amatörismi põhimõtte eest võitleja, jääb ära. Juba ette on tunda, et konverents ei õnnestu, seda ei suuda pakkuda, mida temalt loodeti.

12. märtsil algab Brüsseli ülikooli pidusaalis Fifa konverents, mille avab Belgia esitaja Seldrayers. Koo on 27 esitajat Austriast, Belgiast, Inglismaalt, Prantsusmaalt, Saksamaalt, Ungarist, Iirist, Itaaliast, Luksemburgist, Hollandist, Portugalist, Shotimaalt, Tšecho-Slovakkiaast ja Shveitsist. Peavaielused koonduvad päevakorra esimesele punktile. Seal peab Shveitsi esitaja dr. Hauser asjaliku referaadi, kes teatud kompromissste näitab. Ta ütleb, et Shveits võib olümpiaadile absoluutselt puhta amatörmeeskonna välja panna, kuid väljendab, et nii suur nõue liiga karm oleks mängijate kohta. Ta deklareerib järgmise asjaarmastaja mõiste definitsiooni:

1. Fifa harrastab ja varustab määrustega amatörsporti ja valvab professionaalsporti järel. 2. Mängijad on kas amatörid või professionaalid. 3. Iga liitunud rahvuslase liidu professionaal mängija tunnistatakse sarnaseks Fifa ja tema teiste liigete poolt. 4. Iga mängija, kes raha vastu võtab või muud kaudset tasu peale varustuse, reisi- ja korterikulude saab, loetakse professionaaliks. 5. Igal mängijal on õigus oma klubi kulul treenerit ja massööri kasutada ja vigastuse korral tasu vastu võtta, mille preemiaid tema liit või klubi maksab. Ka võib mängija vigastuse puhul, kui ta kinnitatud ei ole ja tema enese jõud ravitsemiskulude katmiseks ei ulata, rahalist abi vastu võtta, kuid ainult jalgpalliliidu loaga. 6. Amatörid peavad iga vastuvõetava summa eest kvit-tungi andma, ja need peavad igal ajal jalgpalliliidule ja Fifale kasutatavad olema. 7. Kui amatörid on mõne klubi või liidu palgaline teenija, tuleb tal tarbekorral dokumendid ette näidata, et ta sportlised teened tema palga peale mingit mõju ei avalda. 8. Iga mängija, kes võitlustest rahaliste auhindade peale osa võtab, on professionaal. 9. Amatörid kaotab oma amatöri-kvalifikatsiooni momendist, mil teda liit professionaaliks tunnistab. Kui mängija ise tahab professionaaliks saada, loetakse ta sarnaseks momendist, mil liit tema sooviavalduse on vastu võtnud. 10. Klubi, kes rahvuslase liidu kaudu Fifasse kuulub, võib ainult amatörsportlaste poolt juhitud saada ja ei või isikutele, kes oma varandust või raha klubile laenanud, tuluallikat pakkuda. Laenatud raha või vara eest ei või rohkem protsente maksta, kui ¼ vastava maa seaduslikust protsendimäärast. 11.

Asjaolu, et mängija spordiartiklitega kaupleb, ei tee teda veel professionaaliks. Siiski peab sarnasel mängijal enne matshi liidu poolt väljaantud tunnistus käsitada olema, mis tõendab, et seejuures amatörimõistet ei ole rikutud. 12. Amatöridele on kõvasti keelatud oma nimega või esinimisega mingit reklaami teha või teiste poolt tehtavat reklaami autoriseerida. 13. Amatöridele on keelatud oma pilte reklaamina kasutada anda.

Dr. Hauser palub konverentsi ühineda sooviga, et Fifa IOC ees esineks palvega nende tingimistele vastu tulla, kuna muidu osavõtt olümpiaadist võimata oleks. Inglise delegatsiooni poole pöörates soovib ta asja mitte ainult teoreetilisest küljest kaaluda. Dr. Hauserile vaidlevad vastu Meisl ja Wall.

Hääletamine jäetakse kongressi järgmise päeva peale.

Teine päevakorra punkt käsitleb Fifa ja International Board'i kompetentsi vahekorda. Vahejuhtumine on vahepeal juba likvideeritud nii, et Inglismaa tunnistab Fifa juhtivaks organiks jalgpallisporti alal, kuna määruste väljatöötamises otsustav sõna jääb International Board'ile.

Punkt 3. käsitleb mängijate kvalifikatsiooni, kes ühest riigist teise üle lähevad. Ungarlaste väljarändamine Itaaliasse on selle küsimuse peapõhjus. Vaidluses võtavad sõna: Wall (Inglise), Linnemann (Saksa), Fischer (Ungari), Mauro (Itaalia), Jacquemard (Luksemburg) ja Meisl (Austria). Sellega lõpeb esimene konverentsipäev.

Teisel päeval asutakse punkt 1. resolutsioonide juure. Kongress teeb kindlaks, et ainult IOC'i on õigus võitlustingimusi olümpiaadiks kindlaks määrata, kuid kongress on arvamisel, et IOC kattegoriline seisukoht üksikute maade jalgpalliliidud liiga raske seisukorda asetaks ja osavõtu olümpiaadist neile võimatuks teeks. Fimal tuleks IOC tähelepanu juhtida Amsterdami olümpiaadi jalgpalliturniiri võimaliku täieliku fiasko peale. Selles mõttes tuleks IOC'l lubada neid atleete olümpiaadist osa võtta, kes oma maa jalgpalliliidu senipäevase amatörimõiste vastu ei ole eksi-nud. Hääletamisel võetakse see resolutsioon vastu 9 häälega 4 vastu. Inglise, Iiri, Shoti ja Portugal hääletavad sellele vastu, kuna Prantsuse erapooletuks jääb.

4. päevakorra punkti juures, varjatud professionalismi vastu võitlemine, võtavad sõna: Jacquemard (Luksemburg), Meisl (Austria), Linnemann (Saksa), Seeldrayers ja Dessain (Belgia), Avilla ja Denuello (Portugal), Mauro (Itaalia), Pickford (Inglise), Stéen (Shoti), Delaunay (Prantsuse), Laufer (Tšecho-Slovakkia), Malis (Belgia) ja dr. Fodor (Ungari). Lõpuks tõstis Gassmann (Shveits) küsimuse üles tasumaksmise üle kaotsiläinud tööpäevade eest. Hääletus andis kuus häält ettepaneku poolt (Shveits, Saksa, Belgia, Portugal, Luksemburg ja Ungari) ja kuus vastu (Inglise, Iiri, Shoti, Austria, Holland ja Tšecho-Slovakkia). Erapooletuks jäid Prantsuse ja Itaalia.

Dr. Hauser tegi selle järel ettepaneku lõpuliiku üksmeele saavutamiseks enne Fifa Rooma kongressi veel üks konverents pidada, mis vastu võeti.

Punkt 3. kohta otsustati, et mängija võib teise riigi meeskonnas ainult oma endise liidu loaga startima hakata. Punkt 5. asjus otsustati endisele seisukohale jääda.

Nii valitseb jalgpallimeeste amatörimõiste kohta endiselt selgusetu olukord, samuti IOC ähvardus, et need Amsterdami olümpiaadi turniirist osa ei saa võtta. Paistab, et siin veel mõtteid tuleb laialt vahetada.

Mis puutub Eesti seisukorda, siis ei ole siin rahvusvaheliselt tark tegu kaugelolevatel uusustega esile tungida. Seda aga on viimane jalgpalliliidu asemikkude kogu resolutsioon, mis seltsidele tuntavalt vabamad käed jätab, kui on seda isegi küllalt vabameelsed shveitslaste ettepanekud.

Nagu eelpool toodud andmetest näha, käiks see risti vastu nende maade põhimõtetele, kellega meil vast soe vahekord kõige enam tarvilik. Need on: Soome, Rootsi ja Poola. Meie praeguse mittemidagiütleva ja kõike võimaldava veniva mõiste asemele tuleb moodapääsematult täpselt fikseeritud, üksikasjadeni loetud amatöridefinitsioon asetada. Muidu võime meie rahvusvahelises läbikäimises väga halba seisukorda sattuda.

Jälgige
reklaami!

Lähemal ajal jookseb paremates
kinodes suurfilm

Pariisi olümpiaad.

Inglismaal on viimasel ajal uut spordiala hakatud harrastama, see on push-pall hobustega, mis õige omapärane ja huvirikas sport.

Hingamisgümnastikast.

Dr. H. Jürgenson, kehakultuuri sihtkapitali teaduslik sekretär.

Korrapärane sisse- ning väljahingamine on üks tähtsamatest nõuetest kehaharjutuste juures. Ehk küll hingamine oma loomu poolest automaatne on ja mitmetest teguritest oleneb (hingamiskeskoht, vaheliha, mitmetest teistest erkudest ning lihastest), võime, meetodiliselt harjutades, siiski oma tahet küllalt siin maksma panna, end ses suunas treenerida (harjutamata mägedele ronides hakkame ähki, kui aga meie harjutame mäe otsa ronimist, siis muutub meie hingamine korrapäraseks mäkke tõusmisel). Tõmbsoonte, veenide vere äratõmbamine seejuures perifeeriast tsentrumi kergendab vereringvoolu elundite tegevust, pulsi löökide arv harvneb, südamelihase aga tugevneb, hingamine sügavneb.

Teiseks tähtsaks momendiks, mille peale kehaharrastajate tähelepanu tuleks pöörata, on see, et tuleb selle eest hoolitseada, et kopsudesse sügavasti sissehingatud õhk saaks ka hästi väljahingatud, ventileeritud, puhastatud. Füsioloogia teab meile rääkida, et kopsudesse keskmiselt üldse mahtuda võib 3000—4000 kantsentiimeetrit õhku (väiksekasvulisel inimesel oleks õhumahutus vähem, kõrgekasvulisel — suurem), millest 500 kant-sent. langeksid n. n. „hingamis-õhu“ peale. Viimase all mõistetakse seda õhu hulka, mida hariliku üksiku hingamise (sissehingamine) juures meie kopsudesse sisse hingame (välja hingame pisut vähem).

Et meie argipäevases elus aga väga tihti tähelepanna võime, et just sagedasti pealiskaudselt hingatakse, kopsud puhta õhu suhtes halvasti ventileeritud saavad, seda enam peaksime nõudma, et sportlased oma kopsusid hoiaks, paremini neid ventileerida katsuks, sügavamalt sisse ning välja hingama õpiks. (Õhk, mida sisse hingatakse, olgu muidugi laitmata puhas!). Ei oleks mitte ilmaaegne seetõttu, kui hingamisgümnastika siin appi võetakse.

Välismaa suuremates teatrites nõutakse, näiteks, et kõik, kes näitelaval näitlejana, lauljana jne. ülesastuda soovivad, enne näitelavale saamist kolme, nelja kuu jooksul hingamisgümnastikat peavad teinud olema, sügavalt välja ja sisse hingata oskaksid, mis tähtis hääle kõvendamiseks (kui välja hingamise ajal vokaale

a, o, i... ja teisi vokaale kuuldavale lastakse tulla), kui ka rinnakasti tegevusele, eriti hingamise korrapärasusele. Sarnaste harjutuste juures peab lühikese sissehingamisele pikk väljahingamine 5, 10 ehk rohkemgi sekundi vältel järgne- ma ning sarnaseid harjutusi tuleb teha 3 korda päevas 3—5 minutit. Pääri nädala pärast võib aspirant juba oma juures tähele panna pikemat aega kestvat väljahingamis-võimet (20, 25 sekundit kestab väljahingamine, 25 sek. võib inimene hinge kinni pidada), võib kauem ja sügavamalt rääkida, kõrgemalt, tugevamalt laulda jne., jne., jne.

Harjutusi tehakse kushetil lamades, hingatakse läbi suu sisse kui välja. Lamades kushetil peavad õlanukid kuidagi viisi fikseeritud olema, et nad ei liiguks, ei sisse- ega väljahingamisel. Võib sedasama ka toolil teha, käed tooliseljatagusele osale kinnitades, pead ülespoole tõstes. Siis järgneks lühike sissehingamine, seejärel pikk (nii palju, kui keegi hinge jõuab pidada!) väljahingamine. Käteõppides sarnasel teel sügavat ning pikalt vältavat väljahingamist, võib end edaspidi harjutada pikas sissehingamises. Kehaharrastajad pidagu ainult ühte kõige sellejuures silmas, s. o. harjutades, sportides ärgu üksinda treeneritagu ennast hingamises, vaid ka mittesportides, omas kodus peab harjutama ennast hingamisgümnastikas, mis tarvilik enese valitsemiseks juba jooksus, maadluses, jalgpallis jne. Hingamisgümnastika oleks treeningus üks kui näitlejatele, nii ka sportlastele muidugi.

Hingamisgümnastika kitsamas mõttes avaldab mõju nii rinnakasti, kui ka kõhukoopa peale. Hingamiste arv, mis minutis välja teeb täiealase juures 18—20 korda minutis, sündinud inimlapse juures 40—44 ja kõikuda võib kõige selle juures 10—90 vahel minutis (viimasel korral — 90 — muidugi juba surmates inimest), harvneb, kuid sügavneb, muutub korrapärasemaks hingamisgümnastika järele.

Hingamise iseloomu seisukohast väljamineks, võiks rääkida kahest tüübist: n. n. typus costoabdominalis'est, kus vaheliha kokkutõmbamisel sisse hingamisel peajasjalikult rinnakast üles tõuseb, inimene hingab, see oleks nõnda nimetatud mehe hingamisviisi; naistel etendavad peasa

selle vastu just ribidevahelised lihased ning astriklihas (m. scalenus) hingamisel, siin räägime typus costalisest; — mõlemad hingamistüübid omavad hingamisgümnastika tagajärjel reljeefsema vormi, on iseloomulikud.

Edasi avaldab hingamisgümnastika oma toimet ka värvavõimsoone vereringvoolu peale (vereringvool soolte ning maksa vahel), „kõhukoopa vereringvool“ saab elustatud, mis tähtis nii haigetele, kui ka muidugi tervetele. Sõnaga, nii kopsude, vereringvoolu ja seedimiselundite tegevus saab elustatud hingamisgümnastikaga, — peasi aga saavutatud võime pikemat aega hinge kinni pidada, sügavalt sisse hingata, kopsusid paremini ventileerida ja rinnakasti lihaseid arendada.

Hingamisgümnastikal on ka suur tähtsus ses mõttes, et me sportijate hulgas igal ajal ette tulla võivad ehk ongi isikuid lameda, nagu laud, rinnakastiga (habitusphtisicus), küll kingseparinnakastiga (rinnaluu mõõkharu sissepoole muljutud, rinnaga rõhumise tõttu riistade vastu töö ajal), küll kanarinnakastiga (pectus carinatum — rahiidi tagajärjel), küll tõrresarnase rinnakastiga (pillipuhujate professionaalne haigus) jne. Juba puht meditsiiniliseltki tuleks sarnaseid haiged sportlaste perest just hingamisgümnastikaga arstida! Bonnis ning mujal on ortopeediline võimlemine, sportimine (prof. F. Schmidt'i ja teiste juhatusel) juba ammu läbi viidud.

Mida peaks kujutama aga siis enesest normaalse inimese rinnakast? — küsime siinkohal. Tal peavad olema teatavad proportsioonid, — võiksime vastata kõigepealt. On tarvilik (Brocá), et rinna ümbermõõt teeks välja pool pikkusest, rinnaluu-selgroo (sternovertebral. diam.) läbi mõõt üleval ning allpool rinnakasti näitaks täiealisel mehel 16,5—19,2 sent. Edasi rinnakasti (diam. costalis) põiklähimõõt vastaks 26 sent. Siis, et rinnakasti kogu ümbermõõt kõige sügavamal väljahingamise juures ulataks mehel üle 82, sissehingamisel üle 90, — seega ekskursioonilaius mitte alla (90—82) 8 sentimeetri ei oleks. On ekskursioonilaius (vahe kõige sügavamal sissehingamise ning väljahingamise vahel) suurem kui 8, seda parem. Ka ribidevaheliste lihaste tugevust tuleb hinnata rinnakasti hinnangul, diafraagma (vaheliha) jõudu jne.

Hingamise rütm, puhtus ja tüüp olenevad seega mitmeti ka just rinnakastist, selle antropomeetrilisest ehitusest ning vedrutavusest. Iga haigusliselt väljaarenenud rinnakast nõuab erilisi hingamis-harjutusi, missugusi — siin sellest üldse rääkida — oleks vahest ilmaaegne, ülal kirjeldatud hingamisgümnastika ei teeks aga ka mitte ühegi kahju ja on väga kasulik, kus me end ka laulmises, hääletugevnemises kasvatada võime, harjutades end ühekorraga sügavalt hingama, rääkima.

Üldse, et laul kindlasti üks parematest, sportlaste poolt vahest unustusse jäetud kehaharjutustest (Chorda vocalis'e treening, harjutamine) on, siis saaksime me korrapärase hingamisega siin kätte ka relatiivselt, suhteliselt tugeva, puhta hääle, mis mõttes lauljatele, näitlejatele arstliste suuruste poolt soovitatud hingamisgümnastikat ka sportlaskonnale soovitada kõige soojemalt võiksime.

— A. Stenroos on võitnud Brooklynis 10 miili jooksu ajaga 53.26. Osavõtjaid oli 66.

Jack Dempsey

Poksimestri Lulugu W. B. Seabrook

17

Jack ütles mulle: Noh, mis Teie arvate, mis see on? Uudishimulik, nagu ajakirjanikud alati, olin ma juba varem vargsi pilgu heitnud kirjaümbrikule ja sealt postitempli

„Wien“

lügenud. Jack kugistas ruttu viimase lonksu kohvi, rebis kirja ümbrikust välja ja laskis kuuldavale hüüde:

„Seal ta on! Siin on neiu, keda ma kosi- ma peaksin!“ Nüüd oli imestamise kord minu käes: „Nanu, mis ajast on siis Estelle Taylor Euroopasse matkanud?“ — Jack naeris: „Estelle jätke rahule, kiri on Mary Lewis'elt, Metropolitan ooperi primadonnalt. Ta on võõrusetendustel Wiini ooperis ja on, nagu ta kirjutab, sealse publiku vaimustusse ajanud. Pagan võtku, see tüdruk on vast viie aastaga hüppe teinud! Varem kooritüdruk Andersoni revüüs ja nüüd kuulsu ooperi täht!“

Ma küsisin: „Kuid miks Teie just seda tüdrukut tahate kosida?“ „Õieti oli see tähtedes kirjutatud,“ ütles Dempsey naljatades, „selle eest hoolitses juba minu vanaema, kui ma väike jõmm olin alles!“

Seda on veidi imelik rääkida, eks ole nii? Kuid ma annan Teile seletuse. Ühel ilusal õhtul olime meie kogunud Al John-soni maija, Mary Lewis, mina ja veel lõbusat Broadway-rahvast. Siis pani keegi naljatades ette, käetarga või tähtedeluge- ja juure sõita ja tulevikku lasta kuulutada. Ettepanek leidis poolehoidu ja meie läksime ühe targa Sybille'i juure. Tal oli mingi Vene nimi,

madame Gospodina.

Ta nägi kentsakas välja! Üks suur poisikolakas lasi meid uksest sisse ja siis tuli madame ise. Ta juuks oli lahti ja rippus selgamööda alla, riietus oli midagi siidise öökuue taolist, mida kaunistas hulk kuld tähti ja kuid. Kõigepealt võttis ta igaihe käest meil kümme dollarit, muidu ei tulevat ettekuulutamiseks midagi välja. Siis arvas ta, et Mary ja minu tulevikku peab ta ühiselt kuulutama, kuna meil sarnane kõrvavorm olevat. Siis viis ta meid kusagile pimedasse ruumi. Ta ise istus mingile troonile, kuna ta kõrval suitsev harkjalg seisis. Teiselpool oli suur klaasgloobus ühe ora otsas. Nüüd käskis ta meid käed kokku panna ja gloobusse vaadata.

Meie ajasime silmad punni

ja vahtisime põksuva südamega sinna igavikuna näivad viis minutit. Siis küsis tulevikukuulutaja: „Öelge mulle, mida Teie seal näete, kohe tõusevad seal kujud! Ma sosistasin Maryle: Näete Teie midagi? Paaraputamine oli vastuseks. Siis ei suutnud ma ennast pidada ja ütlesin: Teie maninaga ei ole midagi korras, seal ei näe meie erinevagi! Siis talutas meid daam horoskoobi juure. Päris sünniaastat, päeva ja tundi. Ta seletas meile, et meie oleme sama tähe alla sündinud, samad asjad juhtuvad meile korraga ja nii edasi.

Mary oli vähe vaimustatud sellest astroloogilisest visiidist,

sedasama pean ma enese kohta tõendama. Kuid kui ma sündmusi hakkasin selle järel vaatlema, mis meie senises elus juba ette tulnud, tuli tõesti imestamisväärt sarnadus ilmsiks. Ma võtan ainult paar punkti: Mary Lewis ja mina oleme mõlemad pärit väiksest pesast Läänes. Meie oleme mõlemad osaliselt iirlased ja meie mõlemate vanemad vaesed. Kui ma Utahis sütt kaevasin, laulis ta tähelepanematult kooris. Meie tõus algas samal aastal.

Anno 1919 sain ma Toledos ilmameistriks ja Mary kuulsaks primadonnaks.

On osaliselt koomilinegi, kuivõrd meie elukäik sarnaneb. Tark Sybille arvas, kui meie tema juures olime, et kui kaks inimest, kelle elu paralleelselt sama tähe all jookseb, abielluvad, siis nad kahtlemata õnnelikkudeks saavad. Seda mõtlesin ma kirja lugedes: Siin on neiu, keda ma kosi- ma peaksin!

Loomulikult on mind ka Mary Lewis'ega „kihlatud“. Kui ma Euroopasse sõitsin, tulid paar sõpra ja Mary mind sadamasillale saatma. Mary andis mulle lahkumissuudluse. Loomulikult pildistati see sündmus kohe varitseva reporteri poolt ja avaldati järgmises lehes rasvase pealkir- jaga: „Mary Lewis ja Dempsey kihlatud“. Kuid kaks nädalat hiljem kihlati mind juba Jennie Dolly'ga ja Pariisis Peggy Joyce'iga. Pruudi, keda mulle Londonis oletati, olen ma juba unustanud.

Vast oli see kuninganna ise!

Kui ma iga neiu oleksin kosinud, kelle- ga mind kihlatuks luuletati, oleks kunin- gas Salomon minu kõrval täieline vaene- laps olnud!“

XIV.

Kuidas Dempsey abieluni Estelle Tayloriga jõudis.

Jack Dempsey oli äärmiselt kitsi oma avaldustega oma noore abikaasa üle juba sel ajal, kui see alles tema mõrsja oli. Näis, nagu oleks selle aine üle rääkides kerge häbipuna talle näkku tulnud.

Ta kitsid väljendused lasid siiski mõis- ta, et Jackil ja Estelle'il tõesti sügavad tunded olid üksteise vastu. Jack muutus ise igakord häbelikuks kui koolipoiss.

Juba ammu enne ilmameistri kihlust veetleva Estelle'iga tegid ajalehed nende kahe sõbralikkudest tunnetest tavalise „kihluse“. Mõlemad dementeerisid seda selkorral, kuna nende vahekorrd ei olnud veel nii kaugele arenenud. Estelle Taylor ei olnud ennast oma abikaasast Kenneth Malcolm Peacock'ist veel kohtulikult lahutanud ja oli arvamisel, et kihlus Jackiga enne selle läbiviimist aset ei või leida. Dempsey tähendas sellest selajal minule:

„Ja, see on tõsi, meie mõlema vahel valitseb sügav üksteise mõistmine. Kuid meil on mõlemal selge, et meie plaanid ainult tema vabadusest olenevad. Nüüd, kus kõik õnneliku lahenduse on võtnud, kus

Estelle

minu armastatud naiseks on saanud, võime meie selle peale mõelda, mis meie kes- tev ideaal on olnud. Vaikne perekonnael- kusagil kauges maapaigas kauni looduse ja laste keskel. Estelle ja mina, meie mõ- lemad tahame tingimata maale, kaugele siravatest suurlinna tuledest. Seal tahame meie omaette õnnelikud olla. Ma unistan majast Idas, samuti Estelle. Vast veedame meie osa aastat Kalifornias ja osa minu farmis Läänes. Estelle'il on veel mõningad filmiülesvõtted teha ja minul on tarvis veel paar korralikku matshi sooritada, enne kui poksiringist lahkuda ja perekon- naidüllile anduda.“

Kui Jack Dempsey omalajal filmiüles- võtetel esmakordselt Los Angelesis pea- tus, kohtas ta Estelle'i esimest korda. Ta oli siis ja on ka nüüd üks Hollywoodi sä- ravamatest tähtedest. Kui poksijast atel- jees ülesvõtteid tehti, tuli Estelle sage- dasti pealtvaatama, ja kui Estelle draama- kangelasena aparadi ees seisis, ei puudu- nud Jack kulisside vahel. Nii hakkasid Jack ja Estelle üksteisega sõbrustama ja kogu kinoilm ennustas nende kihlust juba enne, kui ajalehed sellest teate töid. Jack vastas vaid:

„On täielikult tõsi, et ma Estelle'iga ühes rongis Los Angelesist võistlusele Firpo vastu sõitsin. Ta ei tulnud üksinda, vaid oma vanaema saatel. Hiljem kutsus mind tema vanaema, ema ja tädid oma juure Wilmingtoni külla, mida ma heamee- lega tegin. See oli just sel ajal,

kui ma oma nina parandada lasin.

Loomulikult ütlesid inimesed, et ma seda Estelle'ile meeldimiseks teen. Kuid siin olid teised põhjused. Mitte ilustami- seks ei võtnud ma nina operatsiooni ette, vaid hingamise hõlbustamiseks. Nüüd sü- nib see mul palju kergemalt ja olen va- banenud ka peavaludest ja külmetustest. Filmimiseks oleks mul jatkunud kleebita- vastki ninast, millega ma välja nägin, kui indiaanlase kuju sigarikarbi kaanel.

Just sel ajal, kui ma Estelle Taylori, tema ema ja vanaema Wilmingtonis kü- lastasin, hakkas Kenneth Malcolm Peacock halva silmaga meie peale vaatama. Mulle ei olnud loomulikult teadmata, et

Estelle kümme aastat abielus

Peacockiga oli juba olnud. Kuid mulle tun- dus siiski imelikuna, kui Peacock minu vastu kaebtusega Estelle'i abielutunnete jähnemise üle esines ja

kahjutasu 1 miljon dollarit

selle eest nõudis.

Estelle ajas oma lahutusasju suure energiaga ja ta oli oma palve juba varem

Kergesportlaste ettevalmistus ja väljavaated Tartus.

Möödunud aasta kergejõustiku hooajal silmapuutunud Tartu sportlaste eriline edu on põhjust ja hoogu annud tartlastele ka uue hooaja vastu eeltreeningule asuda. Kuigi seda enamalt Tartus pea üldse ei toimitud, on sellevastu käesoleval talvel rida kergesportlasi asjaliku ettevalmistustega tegutsemas. Eriti võiks nimetada noort viskemeistrit Feldmann'i, kes pikemat aega hoolega poks-palli tagus ja võimles, võttes seda kergejõustikule — tema viskealadele — vastavalt ja jätkab seda praegugi hoogsalt, samuti harrastab pallimänge. Vastavalt sellele tormas kõik talvekuud läbi üks lüheldane kogu pikajalastega saani ees ajades, ise vahetevahel pöörase hooga järeloostes, milleks mingisugused naelad saapaninna, tõuke võimaldamiseks kinnitud — mööda Tartu linna tänavaid; oli kus ta oli, kuid saan oli alati kaasas. Küsimeuse peale vastab: „põhjamaadel treenerivad niimoodi“. See oleks odaheitja Laurson'i treening; vast on see liig omapärane!

Mõned kergesportlased tarvitasid ka suusatamist eeltreeninguna.

Viimasel ajal alustati Tartu Kalevi oma kergesportlaste poolt, n. ö. saali kergejõustiku eeltreeningut. Juhatajaks on võiml.-õp. Kalamees. Tunnid on kord ehk paar nädalas, peale selle käiakse veel mängu (korpall peajasjal.) tunnis kord nädalas. Treeningul käivad pea kõik nooremad kergesportlased nagu Rüütel, Laurson, Gern, Michelson, Laas ja mõned uued. Rüütel on oma ütelse järele saali jooksuga jalasoone venitanud, mille tõttu ei luba enne maakonna esivõistlusi rajale ilmuda.

Teatava pildi Tartu kergesportlaste võimistest andsid 21. skp. peetud Tartu seltsivahelised sisevõistlused kergejõustikus. Kuigi võist-

lused olid seltsivahelised, puudusid Akad. Spordiklubist võistlejad täielikult, kuna uuesti registreeritud YMCA märgi all rida mehi kaasa võistles (väljaspool võistlust). Arvestades seda, et sisevõistluste tagajärjed osalt õnnest võivad ära rippuda, on siiski mõne mehe endisest edukam väljendus käegakatsutav. Nii noor Kalevi Kink, hüpates seekord kõrgust vabalt 163 libeda pöranda peale vaatamata; tema võiks oma tagajärge suvel julgelt 170 peale tõsta. Silma paistis hüpates veel Kitsing, kes jõu poolest näib tublilt edasi jõudnud olevat, kuna vastupidavusalaades Michelson'il näib edu olevat. Võistlustel oli veel rida uusi nooremaid, kellest eelolev hooaeg mõnegi kõrgemale upitab.

Kokkuvõttes võib ütelda, et Tartu kergejõustiku ettevalmistustega tegutsevad kõik läinud aastased noored tõusvad jõud, kuna varemalt tõusnud, nagu Kalkun, Martin, Reimann, Neumann, Steinberg, erilisi ettevalmistusi ei tee. Kuna nad aga talvel pea kõik, kas jääpalli kaigast tõstsid ehk suusakeppe lautasid, võib oletada, et nende väljaleilmumisel nad igatahes läinud aastastest tasapinnast alla ei jää.

Imelik omastkohast on, et pealinnas pea kõik vanad veteraanid rajaleilmumist ettevalmistustes ootavad, — tartlased peavad nendele vastama otse vastupidiselt — oma alla vajuvate „tähtedega“.

Igatahes avaldub see eelvalvaval hooajal linna-devõistlustes ehk muul teel. Minu arvates peaks Tartu pealinnalastele siiski suutma vääriliselt vastata, sest läinud aastastest „tõstvatest poistest“ keegi nähtavasti kaduma pole jäänud, väljaarvatud vast Rähn'i ja Gern'i osaline eemaldumine kaitseväeteenistuse tõttu.

H. M.—n.

Pêle-Mêle.

Tiger Flowers,

must ilmameister, kes New Yorgis võitis Harry Greb'i 15 roundi järel punktidega. Deacone Theodore Flowers on esimene must ilmameister peale Jack Johnsoni. Flowers on õige intelligentne mees, kutse poolest kirikuõpetaja ja eeskujulik perekonnaisa, vastandina teistele neegerpoksijatele, kes kerged kergemeelsusse kalduma.

Flowersi edukäik ei ole kerge olnud, tal on tulnud paljud knock-oute varem seedida, kui ta tipuni jõudis, ja vahel on ta seisukord päris lootusetu olnud.

Ta on siiski haruldase energiaga edasi rabele- nud ja viimaks ka loorberiteni jõudnud. Ameerika, muidu neegrivaenuline, ajakirjandus võttis Flowersi võidu vastu õige soojalt.

Ülesvõte on tehtud peale võistlust, kus ilma- meistri näol veel näha värsked surmatshi jäljed.

Sportlaste sünnipäevad:

26. märtsil:	Oskar Lõune, Kalev	20 a.
	Oskar Rüütel, Tallinna Edu,	19 „
	Elmar Treiberg, Ak. sp.-kl.,	25 „
	Johannes Viikberg, Sport,	24 „
27. „	Karl Diets, ÜENÜTO,	23 „
	Evald Michelson, ÜENÜTO,	18 „
	Vilhelm Liljencrantz, Kalev	32 „
	Rudolf Jaago, Tall. Võitleja,	18 „
	Paul Papp, Kalev,	21 „
28. „	Herbert Kruse, Kalevipoeg,	19 „
	Aleks. Mägi, Tartu Kalev,	21 „
29. „	Johann Kisper, Tartu aer. kl.	34 „
30. „	Voldemar Jussi, Jõeletme	24 „
	Ühendus,	24 „
31. „	Alfred Praks, Sport	24 „

Poksimeistri elulugu.

(5. lehekülje järg.)

sisse annud, kui mina temaga tutvunesin. Rõõmustavalt loobus viimaks ka ta mees absurdsest kaebtusest ja ei teinud lahutusprotsessis mingid raskusi.

Estelle ei kuulu nende naiste hulka, kes

lasevad „leivalt või kaapida“,

ta oskab tarvilisel korral väga hästi hambaid näidata. Ma toon Teile ainult ühe näite: Tuntud iluduse Seena Oweni lahutusprotsessis süüdistas viimane Estelle'i, et tema mees Estelle'iga olevat teda petnud. Ta ei uskunud vist ise ka sellesse, kuid ta advokaadid olid talle seda soovitanud ja

detektiiv lasknud Los Angelesis

Estelle'i juures tarvitsi kirje otsida. Ei leitud aga ühtki tõenduse jälge. Estelle ei olnud ka sugugi kade ja esines omalt poolt 200.000 dollari kahjutasu nõudmisega enese laimamise eest. Estelle oleks oma nõudmise kindlasti võiduni viinud, kui mitte Seena Owen ja advokaadid ei oleks oma laimused tagasi võtnud. Sama lootusetu oli ka Peacocki seisukord Estelle'i vastu tema lahutusprotsessis ja ta oli küllalt mõistlik, et vabanemisest mingit skandaali ei teinud.“ (Järgneb.)

Tallinna karikavõistlused käsipallis.

Võrkpallis Kalev endiselt võidukas. Floora naiskond rehabiliteerub. Sport—ÜENÜ Hõimla korvpallis „ainult“ 44:13.

2. võistlusõhtu 16. skp. NMKÜ karikavõistluste tsükli oli liidu poolt tühistatud võistlusõhtu kordamine.

Võrkpallis meestele oli Kalev—Spordi matsh kahvatu, kusjuures Kalevi tavalise mänguinnu nähtavasti purustanud oli Zimmermanni puudumine. Eriti lonkas mõlempoolne surumismäng, kus ka Normann oma harilikust normist nõrgemana esines. Mängukäik oli tasavägine võrdsetel võimalustel kumbagi võiduks. Kalev oli siiski võidukas 15:13 ja 15:12. Vahek. R. Mast.

Võrkpallis naistele rehabiliteeris end Floora, võites seekord Kalevit, kuna viimane reserveidega täiendatud oli. Floora mängis südidusega ja tuli teenitult võitjaks. Mängust enesest oleks lootnud rohkem, kuna üldse Tallinna naiste mäng oma edenemisel surmapunktini jõudnud ja shablooniliseks muutumas. Game'id 15:11, 7:15 ja 15:9. Vahek. A. Matiisen.

Korvpalli matshis Sport—ÜENÜ Hõimla oli päevakorral rekordi purustamine, kuid Hõimla seekordne koosseis oli tugevam eelmisest ja kapituleeris Spordile äärmise visadusega. Sport oli nõrk kombineerimisel ja mängis võrdlemisi tahtjõuetult. Lõpuks väsis Sport isegi ära, mis eriti väljapaistev oli Margevitshi juures. Tagajärg kujunes 44:13 (22:8). Vahekohtunik A. Matiisen.

E. T. Neumanni murdmaavõit.

Eesti noor jooksja E. T. Neumann, kes Berliini S. C. Teutonia liige, võttis klubi poolt korraldatud murdmaajooksust 5 km. peale osa ja tuli junioride klassis võitjaks. Külma ja halva ilmaga jooksis ta maa 17.02, mis täielikult väljapaistev saavutus. Temale järgnesid Görlich, Reine ja Kromadecki. Viimane on soomlane ja õige tubli jooksja.

Seltsi poolt korraldatud sprinterite 3-kilomeetrilises murdmaajooksus tuli võitjaks Saksa 400 mtr. meister R. Schmidt, kes võistluse Shveitsi sprinteri Borneri ees ajaga 11.00 võitis.

Eesti sportlaste edu Praagas.

...Eesti üliõpilased-sportlased Praagas on seal tugevale sportimisele andunud. Meiortal, Tallinna Makkabi väravavaht, on isegi suutnud niivõrd tähelepanu äratada, et mängib praegu ilma-kuulsa Sparta esimeses amatöörmeeskonnas väravavahina. Ka on Meiortal kõva ping-pongi

mees. Tsheho-Slovakkia esivõistlustel tuli ta teises klassis teiseks. Teine Tallinna sportlane Bernstein, on Praaga ping-pongi turniiril tulnud kolmandale kohale.

Professionalism Ungaris.

Ungari jalgpalliliit on otsustanud 1. juulist tänavu ametlikku professionalismis sisse seada. Tegutseda jääksid 7 amatöörkonda ja 1 professionaalne.

C. Thunbergil ilmarekord.

Joensuu peetud uisuvõistlustel jooksis Ameerikast tulnud Claes Thunberg 1000 mtr. väljaspool võistlust 1.31,4, mis 0,4 parem senisest ilmarekordist. Teised võistluste tagajärjed olid: 500 mtr. — 1. C. Thunberg 48,9; 2. E. Päivinen 52,3; 3. E. Hirvonen 52,4. 1500 mtr. — 1. C. Thunberg 2.33,2; 2. V. Kanerva 2.37,0; 3. E. Päivinen 2.41,6. 5000 mtr. — 1. V. Kanerva 9.43,0; 2. C. Thunberg 9.55,0; 3. E. Päivinen 10.02,4. 10.000 mtr. — 1. V. Kanerva 19.21,4; 2. C. Thunberg 19.43,3; 3. E. Päivinen 19.44,4. Üldiselt võitis Thunberg.

Ameerika sisevõistlustel,

kus Hoff 4.13,4 teivashüppes saavutas, tõukas Herbert Schwarze kuuli 15.43, 60 yardi jooksis Bowman 6,2, 70 yardi tõkkeid — Gutberg 8,6, 2 miili takistusjooks — Kragh 10.41,4, 1000 yardi — Dodge 2.02,0 ja 1 miili käigu — Hinkel 7.03,4.

Dr. O. Peltzer

jooksis Stettiinis 400 mtr. 51,9 ja 800 mtr. 1.54,8, mis mõlemad uued Saksa siserekordid.

Mac Namara — Georgetti

võitsid New-Yorgis peetud kuupäeva rattavõistluse. Võitjad katsid 3393,380 km., mis võrdlemisi väike saavutus.

— Belgia-Hollandi 1:1 (0:1). Anverpenis peeti 30.000 pealtvaataja juuresolekul maavõistlus Belgia ja Hollandi vahel. Tugeva mängu järele lõppes mäng 1:1, kusjuures Holland esimesel poolajal 1:0 vedas.

— Berliin lööb Pariisi 2:1. Kolombi stadioonis peeti 30.000 pealtvaataja ees esimene linnavõistlus jalgpallis peale sõda. Kiire ning ilus mäng aitas berliinlasi võidule. Poolajaks olid pariislased veel 1:0 ülekaalus. Peale mängu avaldati kiitust mõlemale meeskonnale.

— Itaalia murdmaaesivõistluse võitis Milanos Davoli 41.53,0 Bertini ees, kelle aeg 42.20. Võistlusmaa pikkus oli 12 km.

— Inglise murdmaaesivõistluse võitis Webster ajaga 58.49 Harteri ja Rodway ees. Maa pikkus oli 10 miili (16.090 mtr.).

Tallinna ja Riia NMKÜ

pidasid laupäeval oma traditsioonilise poksimatshi. Kuigi riialastel kõige parema kvalifikatsiooniga mehed tules olid, tuli neil üldiselt kaotus vastu võtta, mis punktides 5:1 väljendus. Täienduseks rahvusvahelistele matshidele pakkusid veel Tallinna N. M. K. Ü. poksiomadavaheleliste matshidega mõne õige kena pala.

Võitlus algab paberkaaluga, kus Krauc (Riia) — Volde (Tallinn) ringi astuvad. Esimese roundi lõpetab Volde ülekaalukalt, teeb kenud otselööke vasakuga ja täiendab neid otsarbekohaselt parema haakidega. 2. roundil läheb tal korda Krauci isegi põrandale lüüa, kuid laseb selle ülestõusmisel jälle toibuda ja isegi aktiivseks minna. Kolmandal roundil raugleb Volde ja annab Kraucile punktiparemuse.

N. M. K. Ü. oma mehed Miisler ja Et-noshevsky näitasid keskaalus kohati kena poksi. Eriti jõuline mees on Miisler. Võitlus sünnib kaugelt distantsilt ja M. ei oska veel hästi löögi ulatavust silmaga mõõta. Siiski töid tabanudki löögid talle võitu kindlustava paremuse.

Saasep atakeeris sulgkaalus lätlast Monkovsi armatult, kuid see oli sedavõrd hästi treeneritud mees, et kuni kolmanda roundini vastu pidas ja siis põrandalkäimise järel alla andis.

King — Lucs (kukk-kaal) esitavad halba poksi, kuigi viimane vist Läti meister on või on olnud. King ei oska sugugi vasakut kätt tarvitada ja Lucsi kätehoold on koomiliselt halb. Võidab paremusega King.

Hornbruch — Pirmi (poolraskekaal) matsh kannatab vaevast poksi nime. Ei lööki ega kaitsset. Juba esimesel roundil pumpasid mõlemad endid sedavõrd välja, et järgmistel vaevast kätt tõsta ja liikuda jaksasid. Pirmi ülevalpidamine oli täielik hingevaakumine, mis viimaks publiku naeru saatel tema knock-outiga lõppes.

Kott — Leishkalnsi kohtamine oleks võinud huvitamaks matshiks areneda, kuid saamatu kohtunik lasi määrusevastaselt Kotti lätlasega ümber käia, mille tõttu see 2. roundil edasivõitlemisest loobus.

Nirk — Matsov teevad sulgkaalus õige kena partii, kusjuures eriti eelmise töö meeldivalt asjalik on. Eelmise paremus.

Eesti raskekaalu meistri Tenderile ei ole Dsenisest mingit vastast, juba esimene round võtab lätlase groggyks ja sunnib alla andma.

Grasis — Einmanni matsh ei lähe õnnelikult lõpuni. Pea tervelt kolm roundi on Einmann ülekaalukas ja jagab hoopes, mida Grasis parem ei suuda. Ta püüab määrustevastase kinnihoidmisega ennast vee peal hoida. Kohtunik ei mõista asja tuuma ja vilistab igakord lahti. Kui tule ebaõiglaselt võistluse katkestab, jagab Einmann veel vahel lööke edasi (seda ei tohi siiski, ei ole fair!), ja nii juhtub ka, et lätlane viimaks vihastab ja minema läheb. Matshi nurjaminek tuleb kohtuniku arvele kirjutada. Publik avaldab meelepaha.

Viru maakonna tõste- ja maadlusvõistlused.

20. ja 21. märtsil peeti Narvas Võitleja spordiosakonna korraldusel maakonna esivõistlusi tõstmises ja maadlemises, missugustest osavõtjaid oli 26 (tõstmises 12 ja maadluses 14) Narva politsei spordiseltsist, tennis-hockey klubist, Võitleja spordiosakonnast ja Vaivara Abergist.

Narva linnapea J. Luts'i poolt oli välja pandud seltsidevaheline rändav auhind, missuguse võitis Võitleja sp.-osakond, kellel seda veel teist korda kaitsata tuleb jäädavalt omandamiseks.

N. Noormägi, Võitleja, kes võistles keskaalus, purustas kahega surumises senise Neulandi Eesti rekordi, saavutades imekergelt esimese rekordkatsega 95 kg. Tähelepanu väärrib ka tema kahega tõuke, mis oli 120,5 kg.

Tõstetajajärjed:

Sulgkaal: 1. M. Ivanov, Võitleja, 323,5 kg. (üh. tõuk. 62,5; üh. reb. 55; kah. reb. 67,5; kah. tõuk. 83,5).

Kergekaal: 1) M. Kilgast, Võitleja, 346 kg. (67,5; 50,5; 69; 67,5; 91,5); 2. E. Seeborg, Võitleja 277,5 kg.

Keskkaal: 1. V. Noormägi, Võitleja, 449,25 kg. (85; 65,5; 93,25; 85; 120,5); 2. B. Tarasov, t.-h.-klubi, 333 kg.; 3) J. Miiltop, Võitleja, 332,5 kg.

Poolraskekaal: 1) K. Janter, Võitleja, 340,5 kg. (67,5; 55,5; 70; 62,5; 85); 2. J. Eesaar, politsei s.-s., 328 kg.; 3. R. Leevo, Vaivara Aberg, 295 kg.

Maadluses esinesid kõik noored algajad,

Austria suurim võit.

Lõi 40.000 pealtvaataja ees Hohe Warte'l Tsheho-Slovakkia 2:0.

(E. Spordilehe Viini kaastööliselt.)

Austria saavutab esimese värava. Cutti, keda kaks kaitsjat suruvad, lööb üle mahaviskava väravavahi võrku.

Wieser võitleb Hojeriga palli pärast.

Kogu Euroopa mandri varakevadiseks suursündmuseks oli 15. märtsil Viinis peetud Austria-Tsheho-Slovakkia maavõistlus. Eelmisel aastal sai Austria Praagas kaotuse 1:3 ja Tsheho-Slovakkia löikas mandri kindlavormilisema meeskonna kuulsust. Nüüd seisid Austria ees revanši võimalus, ja et seda saavutada, kasutati muidugi kõik ettevalmistuse abinõud, ka publik aitas kaasa mis vähegi suutis. Viimane oli iseenesest juba üleilgse, sest tshehid ilmusid väljale tublisti nõrgendatud koosseisus. Tuusadest mängisid ainult Kada, A. Hojer, Perner ning Dvoracek. Mõlemad kuulsad halfid Cervený ja Kolenaty puudusid haiguse pärast, samuti tormaja Hayny. Kesktormaja Silny ei sõitnud isiklistel põhjustel kaasa. Austerlased ilmusid selle vastu täies koosseisus. Ainult Gschweidli asemel oleks võinud vana tank Uridil mängida, kes praegu oma teist noorust pühitseb. Kõigi tõenduste järel oleks ta 1 värava löönud.

Minu arvates oleks Tsheho-Slovakkia kindel võitja olnud, kui maavõistlus oleks 3 nädalat varem peetud. Siis oleks saanud tshehid komplekti meeskonna välja panna ja austerlased ei olnud veel kaugelki selles vormis, mis praegu. Kolmenädalane kõva eritreening viis nad hilgevormi.

Meeskonnad ilmusid väljale koosseisudes: Austria: Jancsik (Rapid); Tandler (Amateure) Blum (Vienna); Schneider (WAC) — Resch (Wacker) — Nietsch (Rapid, meesk.-kapten); Cutti (Amateure) — Gschweidl (Vienna) — Hierländer (Amateure) — Wieser (Amateure) — Fischer (Vienna). Tsheho-Slovakkia: Hochmann (Sparta); A. Hojer (Sparta) — Perner (Sparta); Mahrer (DFC) — Kada (Sparta, meesk.-kapten) — Seifert (Slavia); Sedlacek (Sparta) — Soltys (Slavia) — Dvoracek (Sparta) — Krystal (Viktoria) — Jellinek (Viktoria). Vahekohtunik — Ivancic, Ungari. Viimane otsis mängus alati foule, ja kui ta neid mõne minuti jooksul ei leidnud, mõtles ta ise mõne niisuguse välja. Kuid ta ebasoodustas mõlemaid pooli ühevõrra.

Väljapoole valivad austerlased ja hakkavad kohe tshehi väravat ähvardama. Kaitsel läheb korda pealetungi tõrjuda. Tööle asub Austria nobe äär Cutti, kuid Hojer suudab päästa. Pikka-mööda lähevad ka tshehi ajajad soojaks ja sõeluvad Austria karistuslinal. 5. minutil saab Hierländer Wieserilt kena söödu, pall põrkab aga löögil postist outi.

välja arvatud Antpak, end. Tallinna Kalevi liige, kes teenib Narvas sõjaväes.

Maadlustajajärjed:

Kärbeskaal: 1. V. Morfeldt; 2. A. Anijaago; 3. R. Vähk, kõik Võitleja.

Sulgkaal: 1. A. Viruvere, Võitleja; 2. Gips, t.-h.-klubi; 3. A. Sommer, Võitleja.

Kergekaal: 1. A. Muru; 2. V. Biiber; 3. R. Karu, kõik Võitleja.

Keskkaal: 1. Antpak, Võitleja, 2. O. Lintsov ja 3. P. Kusmin, mõlemad t.-h.-klubist.

M-lu.

Tshehide alavorm on ilmne, nende ajajad ja halfid ei suuda pea sugugi palli enese käes hoida, eriti nõrgad on Sedlacek, Krystal ja Seifert. Austria poolkaitses oli sellevastu töökas ja toetas mõjuvalt edurivi. Eriti kena kokkumängu näitas Schneider-Cutti.

20. minutil saavutas Austria oma esimese värava. Pall läks Schneiderilt Reschile, Wieserile, Hierländerile, jälle Schneiderilt Gschweidlile, kes hea söödu Cuttile ette pani. Cutti sprintis kiirelt ja saatis palli võrku. Tshehid püüavad kaotust tasuda ja Jancsikul läheb korda ainult õnnega Soltysse lööki pidada. Ka Dvoraceki löögi püüab ta kenasti.

26. min. läheb Hierländer soolaga läbi ja söötab palli Wieserile, kes kohe lööb. Hochmann püüab selle kukkumise pealt. 35. min. on tshehi värava ette kõik hunnikusse kogunud, Hojer lööb palli kaugele välja, selle viib Jellinek kiirelt alla ja värava läheduses ootab palli löögivalmilt Dvoracek. Jellinek aga kaotab palli üleandmisel Tandlerile.

42. min. sai Perner Cuttilt jalaga vastu pead ja kanti väljalt ära. Tema asemele tuleb Slavia mees Kummermann.

Teiseks poolajaks ilmuvad tshehid hoopis muudetud koosseisus väljale. Kaitses on jälle Perner, kuid Krystal kohal on nüüd Sima ning Seiferti asemel Plodr. Plodr pidi nüüd paremat halfi mängima, kuna Mahrerile ülesandeks tehti Cuttit kinni hoida. Juba 3. minutil on Simal energiline pealetung, kuid löök läheb veidi mööda. Minuti pärast löövad Wieser ja Hierländer mitmekordselt tshehi väravast mööda.

15. min. viskas Schneider out'i sisse. Pall läks Gschweidli kätte, kes ta Wieserile saatis. Wieser ükkas omaltpoolt palli kenasti Hierländerile ette, kes selle õhku tõstis ja 11 mtr. pealt vägeva hoobiga võrku saatis. Seis oli nüüd 2:0. Hochmannile ei pakkunud see löök mingit püüd-mise võimalust.

Selle järel tuli Austria Tandleri süü läbi korneri. Sedlacek löi palli kenasti välja, see sattus otse Simale pähe, kes ka aega ei viitnud palli värava poole juhtimisel. Jancsik ei suutnud vastuhüppega palli takistada, kuid tema seljatagant kasvas välja korrage Nietsch, kes palli minema löi. Tshehid püüavad veel suruda, kuid auväravat nad ei saavuta. Väikse austerlaste ülekaalu juures lõpeb mäng.

Parim mees austerlastest oli Cutti. Kuidas see mees jooksta jõuab, on otse üllatav. Head olid veel Resch, Wieser, Hierländer, Schneider ning Nietsch. Ka mõlemad kaitsjad olid tublid. Tshehidest oli parim, nagu juba ette arvata võis, Kada. Ka Hojer, Perner ja Hochmann rahuldusid. Tshehi „Hugo Meisl“ Petru ütles peale mängu, et teda austerlaste ülihea mäng on üllatanud, ja nii heale meeskonnale ei ole häbi kaotada.

Peale maavõistluse peeti samal päeval Praagas linnavõistlus Praaga—Viini, mis 1:1 lõppes. Ühe viinlaste poolt löödud värava luges kohtunik ofsaidiks.

Viini ja Pressburg mängisid 2:2.

A. Väily.

Juhannes Killipi neljas kiri.

Kust mujalt kui Tartust.

Nüüd ma kirjutan oma neljandat kirja, ja ise mõtlen, et küll on ikka hea, kui inime kirjutada mõistab ja see asi pole mitte sugugi nii, nagu mõned herrakesed hirmsa kirumise ja hammaste-kiristamisega ajalehe veergudel ütlevad, et spordimehed on puha hirmsa rumalad ja kirjaoskamatud ja ebakultuursed ja kõik.

Aga minu arvates pole see sugugi nii, vaid on hoopis ümberpöörduvalt — just seesamane siinamine on üks suur ebakultuursuse tunnus. Ega see knock-out alati nii ebakultuurne polegi, palju kultuurilisem ikka kui mõni mees või kõrtsikakelus, vähemalt auku ei jää kusagile järele. Funetab mis punetab, aga pikapeale läheb üle jälle. Aga mõned mehed siin Tartus, kes seda „kultuurilist“ sporti kaunis laialt harrastavad, kõnnivad eluaeg ringi, kõhud auke täis nagu sõela põhjad ja nagu poole ninaga ja ühe kõrvaga, just kui pränikukapmeestel. Aga üks ilus knock-out parajal paigul aga parajal ajal on üks äraütlemata ilus asi. Ja üks spordimees tee enne knock-outi kah enesele selgeks, mille puhul ta selle annab — kas teine mees on talle pinnaks silmas, või on talle konnasilma peale astunud.

Kui esimene juhus on, siis niisugust abinõu, nagu knock-out, ei tarvitata, ollakse lihtsalt eemal ja ei tehta väljagi.

Aga kui juba keegi on kutsumatult tulnud ja konnasilma peale astunud, siis — knock-out ja jumalaga. Aga need tindimäärijad-saksad toimivad ümberpöörduvalt — kui keegi oma rahuliku ja kindla olemisega nende logardi peaajudele südametäit teeb, siis muudkui aga tinti peale, — ega need härrad muud värvi ei saagi vaadata, kui musta ja sopsat, sest kuidas inimene, sarnasena tahab ta ka ümbruskonda näha.

Aga ma läksin nüüd kolepikale oma sissejuhatusega, ja mul on kole hirm ja kartus, et mul kõike enam ruumi ütelda pole, mis vaja oleks. Kui me nüüd asja, nõndaütelda päevakorra juure läheme, siis räägin ma kõige enne sellest suurest jäepalli esivõistluste finaalist, mis uuesti pidi peetama liidukohtuniku vile all. Noh, määratud päeval oli kah kohal kõigepealt liidukohtunik, siis „Kalevi“ meeskond, publikut sugu ja kõik, aga mis puudus ja mida asjata väljale oodati, see oli Akadeemilise klubi meeskond. Mispärast ta ei tulnud? — Kes seda teab. Lihtsalt ei tulnud ja asi vask. Ja seega jäi võitjaks Kalev. Ja see võitja Kalev käis Tallinnas sealse Kaleviga mängimas, aga sai klobida nagu ikka.

Sii lõppesid läinud nädalal keskkoolide vahelised võrk- ja korvpallivõistlused. Korvpallis tuli võitjaks Treffneri gümnaasium, kes finaalis realgümnaasiumile toorelt peale tegi.

Võrkpallis oli suur üllatus: Finaali võitis seminari meeskond, kes üllatavalt heas vormis olles finaalis kindlat meistripotendiaati — Treffneri gümnaasiumi võita suutis. Naisvõrkpallis tuli meistriks Eesti tütarlaste gümnaasium (ei mäleta, millal ta mitte poleks meistriks tulnud!). Võistlevaid naiskondi oli viis, seega kaunike kogu. Üldse on naisvõrkpall Tartus palju enam edenenud — suhteliselt muidugi — kui meeste oma. Näe, Tallinna naistele tegid kah teised ära. Ja sellesamas keskkoolide meisternaiskonnas mängib kaasa kah tuntud kergesportlane Nõmmits, kelle kohta jutud ringi käivad, et ta ühekorra isegi päris meeste moodi mängu ajal surunud olla. Mina seda küll ei tea, polnud ise seal, aga kui see tõsi on, mis sarnasel naiskonnal siis viga võita.

Kõigile neile võistlustele — korvpalli, mees- ja naisvõrkpalli, kergesporti sisevõistlustele jne. peeti ühine lõpupankett NMKÜ-s. Ja kohe nii toredasti oli tehtud kõik, et lust kohe. Kus olid toad dekoreeritud ja suures saalis oli suur Uku-juline laud, mille ääres istuti ja söödi-joodi! Ja kus peeti lauakõnesid mis kole kohe! Koolinoorsoo liidu juhataja rääkis sarnase paatosega, et prillid puha värisised. Aga ilusasti rääkis teine küll. Et kus meie oleme ikka väike rahvas ja meil on vaja tugevaid mehi ja tugevaid naisi, et ainult siis saame olla iseseisvad. Ja et tehku aga ikka noorsugu sporti ja et kui meil spordimehi poleks olnud, siis poleks meil iseseisvust ega vabadust ega kedagi. No siis plaksutasid selle peal mis hirmus ja siis söödi ja joodi jälle. Aga siis hakkas rääkima professori härra Paldrock, tema rääkis pikalt ja laialt, ja kõiksugu imelikke asju, millest meie mitte keegi kuulnud ei olnud ja mida seetõttu siis ka ammuli suuga kuulati. Aga tema rääkis jälle, et kus vanasti oli aeg, polla lastud sporti teha ega ühtki muud asja. Et kui vahel poisid tahtnudki spordiringi asutada, pole lubatud, arvatud, et mine tea, tahavad keisrit ära

tappa või kubernerile attentaati teha. Ja veel hullemgi olnud asi: Ühekorra kui tema veel üliõpilane olnud, saanud ta ülikooli korridoris ühe oma koolivennaga-eestlasega kokku. Noh, mehed tere-tanud teineteist ja ajanud paar sõna juttu kah, aga kaugemale pole saanud. Üks vihane mees seisnud selja taga ja öelnud, et „vas proosät k prorektor“, mis on äraseletatud, et „teid palutakse prorektori juure“.

Mehed mõtelnud kah, et vott kus on au — tule esimest kord ülikooli ja kohe kutsub prorektor oma jutule. Läinudki teised sinna ja oh sa jumal, kus prorektori härra pistnud siinama, et egas siin turuplats pole, kus te oma keeltrabalat kõnelda võite. Et nüüd saate kolm päeva ja viimase hoiatuse, aga kui ma teie suust veel üks sõna eestikeelt kuulen, siis aurake ülikoolist jalapealt ära. Ja istunudki mehed kinni kolm päeva ülikooli distsiplinaar-kartseris ülikoolihoone kolmandal korral. Ja nüüd, rääkis ta edasi, loen ma sellesamas ülikoolis Eesti keeles. Ja et teie, noored, teie ei tea mitte midagi niisugustest ajadest, teid pole surutud ega litsutud ega pressitud, aga seepärast ei pea teie teips mitte laisklema ega head elu elama hakkama, vaid peate arendama endid, et suudate vastu seista tulevastele eluraskustele. „Mens sana in corpore sano“. Ainult füüsiliselt tugev noorsugu on meie riigi ja rahva tulevik.

Ja siis ta hakkas auhindu välja jagama. Treffneri gümnaasium sai korvpalli eest ilusa kettaheitja pronkskuju. Ja päris jäädavalt kohe, et juba kaks aastat võitnud. Samuti sai ka naismeisterkond auhinna — pronkskuju — igaveseks. Teine lugu oli aga seminariga. Need mehed peavad veel ühe aasta võitma, alles siis saavad päriks. Aga kui tuleval aastal ei võida, siis tuleb tulevikus kaks korda veel kuju kaitsta. Kui kujud kõigil käes olid, hakkas professori härra kergesportlaste auhindu välja andma. Esimese koha võitja sai sinise, teise koha mees punase siidipaela, kuhu peale oli trikitud kuld tähtedega võistluste nimetus ja ala. Auhindade jagamise lõppedes ütles hra Paldrock veel paar sütitavat sõna, mispeale kogu saal aplausist täitus, ja nii mööduski aeg. Aga ega niisuguses lauas süüa ei saa ega kedagi. Muudkui aga kõnelevad teised.

Ameerikasse tagasisõitnud Tartu N. M. K. Ü. treeneri Chester Alexander'i asemele oli uus mees, ameeriklane Fredrickson, tulnud. No, küll see on aga tore mees! Ja kus pidas lauakõne. Vabandas, et Eesti keelt ei oska ja Vene keeles pidi rääkima ja siis algas. Kus rääkis pikalt ja laialt pallimängudest Ameerikas ja mujal, võrkpalli ja pesapalli tekkimisloost, korvpallist ja kõigest puha. Aga see oli üks nii tähtis ja tore kõne ja pikk, nii et ega ma siin teda tooma ei hakka, küll ma pärin ta käest mõnd üksikasja veel järele ja siis kirjutan kohe pikalt sellest asjast.

Vene keelt mõistab see mees toredasti, ja ka Ameerika keelt räägib hästi, nii et minagi sain mõned head poolede tunnid temaga selles keeles juttu porssida. Kuigi mõnest asjast aru ei saanud, tegin ikka koletähtsa ja tähelepaneliku näo pähe ja muudkui aga tähendasin vahele „yes“, „yes“.

Aga peale teelaua tuli tants ja see oli sellepoolest veider, et „orkester“ oli Tallinnast, kuulus „Bi-ba-bo-band“. Aga no küll kolises ja müris, kärtsus ja paukus, et tulejutt taga. Aga ega meil Tartus nii ei tantsita, kui Tallinnas, meie tants on veidi pikaldasem ja ilusam, gratisõisim, Tallinnas muudkui aga tammuvad ühe koha peal ja taovad kontse vastu põrandat.

Tallinna spordiselts „Võitleja“ käis oma korvpalli ja võrkpalli meeskonnaga Tartus N. M. K. Ü.-ga purelemas. Korvpallis ta võitis, aga võrkpallis ei saanud jalgugi maha. Meie meestest oli üllatavalt heas vormis surumisemeister Laisk, kes võimatuid ja võimalikke palle sarnaste kärtsude ja laksudega surus, et pallil pärast muhud peal olid. Ja nagu jonnii pärast surus ta omad pallid just vastasväljale. Ja sellepärast pididki teised kaotusega leppima.

Aga siis olid veel ping-pongi-mängud Tallinna ja Tartu meeskondade vahel, nendest ma räägin kah teine kord.

Noh, seniks siis head tervit!

Juhannes Killip.

Olümpia medaali võistluse Amsterdami olümpiaadiks on rahvusvaheline olümpia-komitee välja kuulutanud. Iga maa rahvuslisel olümpia-komiteel tuleb võistlus oma maa kunstnikkude vahel välja kuulutada ja kolm paremat kavandit rahvusvahelisele olümpia-komiteele ette panna.

Spordiäri RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmis-
talud spordi ja võim-
lemise abinõusid.

Paide kiri.

Paide on kord niisugune pesa, kust midagi head pole tulnud ühelgi alal. See vaade on maksev täiel ulatusel see spordi kohta, ja kuidas saabki võrsuda siinsetes oludes suursportlast; siis peab omama jumalikke andeid. Ei ühtki võimlat, ega korralikku saali, nii et talve tulekuga kevadeni kergesportlased treeninguta jäävad.

Siis on meie väikese kodulinna üheks paheks tema väiksus, mille tõttu sportlased ei saa spetsialiseeruda, iseäranis vanemad, kui tahavad edendada enda osavõtuga õhutades ka teisi sport-
harusi. Nii kukuvad enamjagu kergesportlasi talve tulekuga hoogsalt tösteharjutustele, isegi võisteldes. Vahelduseks oleks see päris hea, ent vahetpidamata püsides harjutustes, halvavad kergejõustikule kasulikke lihakseid. — Kuid ka tõstmisega pole lugu hiilgavam, puuduvad oskused, puudub vaimustus, mis kihutaks ikka edasi — saades oma 350 kilo kogusummas, arvatakse, et juba küllalt. Ja õigusega, sest enam saavutada halbades harjutustingimustes, rübala kangiga on ka veidi meil Paidele paljugi.

Tänavune talv on toonud tõstjasperre hulga noori lubavaid jõude, kes vast lähemal ajal endid maksma suudavad panna.

7. ja 8. märtsil peetud esivõistlused 11 osavõtjaga olid rekordrikkad: püstitati 6 uut maakonna rekordi.

Uued rekordid oleks: sulgkaalus — ühega rebimine — J. Valter 42,5 kg.; kahega rebimine ja surumine — E. Viilup — 55 ja 55 kg.; keskkaalus: V. Kärt — kahega tõukamine 100 kg.; poolraskes — ühega rebimine 57,5 — O. Viitmann; kahega rebimine — A. Kikk — 75.

Tagajärjed:
sulgkaal: 1. E. Viilup — 270 kg., 2. J. Valter; kergekaalus: 1. O. Ambach — 292,5 kg., 2. A. Sandmann;
keskkaal: 1. V. Kärt — 380 kg., 2. P. Kost — 305 kg.;
poolraskekaal: 1. A. Kikk — 335 kg., 2. O. Viitmann — 317,5 kg.

V. K.

O.-ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02,

on kõige täielikum ja
suurem kodumaa spordi-
riistade kauplus.

Soovitab ainult esimese-
järgu headuses tarbeid
kodu- ja välismaade pa-
:: rematest tehastest. ::